



> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Postbus 550
3990 GJ HOUTEN

Datum 8 juli 2016
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Documentgegevens	
Briefnummer	
Ingekomen	12 JUL 2016
Afd./behand.	ZB
Aanvullende gegevens	
Kopie / CC	
Opmerkingen	
Paraaf	

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
@rvo.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
5190017124475

Kenmerk
FF/75C/2016/0179.toek.er

Bijlagen
3

Geachte

Naar aanleiding van uw verzoek van 8 april 2016 en de aanvullingen hierop van 24 mei 2016 en 4 juli 2016, geregistreerd onder aanvraagnummer 5190017124475, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Ik verleen u ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van voortplantings- of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Vernieuwing RWZI, Utrecht', gelegen in de gemeente Utrecht. Het project betreft de vernieuwing van de Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) in Utrecht. De werkzaamheden bestaan uit het slopen van de bebouwing, het bouwrijp maken van de grond en de realisatie van nieuwbouw. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), voor de periode van 1 augustus 2016 tot en met 1 november 2018.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld holen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten.

Instandhouding van de gewone dwergvleermuis

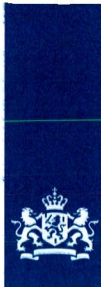
De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In het te slopen kantoorpand zijn een zomerverblijfplaats en een paarverblijfplaats van de soort vastgesteld. De paarverblijfplaats heeft tevens een functie heeft als winterverblijfplaats tijdens milde winters. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan sloop bebouwing RWZI, Utrecht' van 8 april 2016 en zoals beschreven in de aanvulling op de aanvraag van 24 mei 2016. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
8 juli 2016

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190017124475



Door de sloopwerkzaamheden gaan één zomerverblijfplaats en één paar- en winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Ter mitigatie van de zomer- en paarfunctie van de verblijfplaatsen realiseert u voldoende tijdelijke verblijfplaatsen in de vorm van vleermuiskasten, in de directe omgeving van het plangebied. Vleermuiskasten zijn niet geschikt ter mitigatie van winterverblijfplaatsen. Echter, in de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen aanwezig, waar de exemplaren van de gewone dwergvleermuis tijdelijk naar kunnen uitwijken tijdens de winterperiode. Het gaat hierbij om verblijfplaatsen in open spouwmuren en pannendaken van woningen uit de jaren vijftig en zestig. Daarnaast realiseert u voldoende permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de soort in de vorm van inmetsekkasten dan wel toegankelijke spouwmuren in de nieuwbouw van het plangebied. Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen zorgt u vooraf voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor de aanwezige populatie van de gewone dwergvleermuis. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis blijft daarmee behouden.

Echter, ondanks deze maatregelen worden door het realiseren van de werkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verstoord. Immers, de gewone dwergvleermuis wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de gewone dwergvleermuis wel in de omgeving aanwezig blijft komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

In de nabije omgeving van het plangebied is aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis bekend. Er bevinden zich op meerdere locaties in de omgeving alternatieve verblijfplaatsen waar de aanwezige exemplaren van de soort tijdens de zomer-, paar- en winterperiode naar kunnen uitwijken. Hiermee is het voldoende aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis aanwezig blijft in de omgeving van het plangebied. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang: 'de volksgezondheid of openbare veiligheid'.

De Rioolwaterzuiveringsinstallatie Utrecht, die per dag 75 miljoen liter afvalwater schoonmaakt, is een verouderde installatie. Onderdelen van de installatie zijn versleten en aan vervanging toe. Het schoongemaakte water voldoet in de nabije toekomst niet meer aan de vereiste normen. De voorbereidingen voor de nieuwbouw zijn in volle gang.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
8 juli 2016

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190017124475

Om in de toekomst aan de (strengere) waterkwaliteitsnormen te voldoen, worden zowel installaties gerenoveerd als nieuwe installaties aangelegd. Het is hierbij noodzakelijk dat ruimte gecreëerd wordt in de nabijheid van bestaande installaties. Zodoende is het noodzakelijk dat het bestaande kantoorpand wordt gesloopt. Voor de vervanging van de RWZI Utrecht is in 2011 een Masterplan opgesteld. Het Masterplan heeft als einddoel het vernieuwen van de waterlijn en de sliblijn van de zuivering, zodat de RWZI Utrecht op betrouwbare wijze, binnen de milieutechnisch en financieel gestelde kaders, effluent loost dat voldoet aan de lozings-eisen van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). Met de uitvoering van dit project wordt tevens een bijdrage geleverd aan het behalen van doelen gesteld door Kaderrichtlijn Water, Europese richtlijn stedelijk afvalwater, Nationaal Waterplan, Provinciaal Bodem, Water en Milieuplan 2016-2021 en Gemeentelijk rioleringsplan. Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
8 juli 2016

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190017124475

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden, vanwege de sloop van bestaande bebouwing. De huidige bebouwing belemmert de toekomstvisie voor de RWZI, verkeert in een slechte staat en voldoet daarbij niet meer aan de huidige effluenteisen. Na uitvoering van een alternatievenafweging is gekozen voor de sloop en nieuwbouw van de bebouwing. Deze keuze is de meest gunstige voor het verkrijgen van een maximale energiebesparing en de terugwinning van nutriënten bij de water- en slibzuivering. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet.

Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
8 juli 2016

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190017124475

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:



Marco Klaassen

De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland



ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van _____ op 8 april 2016, namens Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en de aanvullingen hierop van 24 mei 2016 en 4 juli 2016

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent de Staatssecretaris¹ van Economische Zaken hierbij aan:

Naam: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (hierna: ontheffinghouder)
Adres: Poldermolen 2
Postcode en woonplaats: 3994 DD HOUTEN

Ontheffing **5190017124475** voor het tijdvak van: 1 augustus 2016 tot en met 1 november 2018

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van voortplantings- of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Vernieuwing RWZI, Utrecht', gelegen aan Zandpad 1 in de gemeente Utrecht, één en ander zoals is weergegeven in figuur 2.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan sloop bebouwing RWZI Utrecht' van 8 april 2016.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te zenden.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuillevierdeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

Specifieke voorschriften

7. U dient, met in achtname van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan sloop bebouwing RWZI, Utrecht' van 8 april 2016 (bijlage 2 bij dit besluit) en zoals beschreven in de aanvulling op de aanvraag van 24 mei 2016 (bijlage 3 bij dit besluit).
8. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de paar- en overwinteringsperiode van de gewone dwergvleermuis. Deze lopen globaal respectievelijk van half augustus tot en met half oktober en van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige² op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
9. U bent voornemens in de nieuwbouw permanente alternatieve verblijfplaatsen te realiseren in de vorm van inmetsekkasten dan wel toegankelijke spouwmuren. Onze voorkeur geniet hierbij het realiseren van toegankelijke spouwmuren.

Overige voorschriften

10. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
11. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
12. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
13. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

14. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Postbus 40225, 8004 DE Zwolle.

Den Haag, 8 juli 2016

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze



Marco Klaassen
De teammanager Mergulningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

8. Maatregelen

8.1 Maatregelen

Omdat sprake is van het verwijderen en verstoren van verblijfplaatsen, kunnen negatieve effecten optreden op individuen en de functionaliteit van het leefgebied. Om schade te voorkomen zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk. Onderstaand worden de noodzakelijke maatregelen beschreven die genomen worden voorafgaand aan en/of tijdens de werkzaamheden. Eveneens wordt weergegeven welke noodzakelijke maatregelen genomen worden om het gebied in de eindsituatie dezelfde functies te kunnen laten vervullen voor de soorten als in de huidige situatie het geval is. De beschreven mitigerende maatregelen zijn gebaseerd op de Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis (Ministerie van EZ 2014) en recent verleende ontheffingen Flora- en faunawet, doch aangepast op deze specifieke situatie.

Fasering

Door bij de herontwikkeling rekening te houden met de seizoensactiviteit van vleermuizen kan in veel gevallen verstoring en schade voorkomen worden. De kwetsbaarste periode is de winterperiode. De vleermuizen zijn dan immobiel en niet in staat om te vluchten. Omdat de dieren tijd moeten krijgen om aan de tijdelijke vleermuiskastjes te wennen, zijn de kasten tijdig opgehangen (zie ook onderstaande paragraaf).

Tijdelijke vleermuiskasten

Gedurende de sloopwerkzaamheden zijn de verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis niet beschikbaar. De soortenstandaard hanteert een compensatiefactor van vier. Daarom dienen acht vleermuiskasten opgehangen te worden binnen een straal van 200 meter van de te slopen bebouwing.

Op 26 januari 2016 zijn acht vleermuiskasten opgehangen, zodat het aantal potentiële verblijfplaatsen voor de duur van de herontwikkeling flink gestegen is. Van een achteruitgang in kwantiteit is zodoende op geen enkel moment sprake. Voor de exacte ligging wordt verwezen naar bijlage 2. Gezien het feit dat al deze kasten in geschikt leefgebied en binnen een straal van 200 meter van het kantoorgebouw hangen, kunnen deze als tijdelijke uitwijkmogelijkheid fungeren voor de zomer- en paarverblijfplaats uit het plangebied. Alvorens de verblijfplaatsen verdwijnen is het aantal potentiële verblijfplaatsen (houten kasten) dus al flink gestegen.



Foto 1: 2 van de 8 opgehangen (tijdelijke) vleermuiskasten

Permanente verblijfplaatsen

Ter compensatie van de twee verblijfplaatsen die verstoord worden gaan in de nieuwbouw in viervoud nieuwe verblijfplaatsen aangebracht worden; acht als minimaal aantal. Het zal gaan om inbouwkastjes en/of open stootvoegen die toegang bieden tot de luchtspouw. Dergelijke plekken zijn zeer geschikt voor Gewone dwergvleermuis. Er zijn nog geen ontwerpen van de nieuwbouw beschikbaar zodat de vormgeving van de alternatieve, permanente verblijven nog niet is uitgewerkt.

Ongeschikt maken verblijfplaatsen

De bebouwing is jaarrond in gebruik door Gewone dwergvleermuis.

- Het is van belang de bebouwing in de minst kwetsbare, actieve periode van vleermuizen voorzichtig ongeschikt te maken, zodat de dieren tijdens de sloopwerkzaamheden niet aanwezig zijn. Conform soortenstandaard van Gewone dwergvleermuis komt dit neer op de voorkeursperiode half augustus-half oktober of (2^e voorkeursperiode) van april-half mei (het exacte moment van ongeschikt maken hangt af van de weersomstandigheden). Ongeschikt maken wordt minimaal drie dagen voorafgaande aan de sloop uitgevoerd, waarbij de buitentemperatuur 's avonds minimaal 10 graden Celsius is. Wanneer het kouder is, zal de tussenliggende periode langer moeten zijn;
- Het ongeschikt maken geschiedt door het verwijderen van de daklijsten en het aanbrengen van gaten in spouwen. Hierdoor treedt licht en tocht toe tot de verblijfplaatsen zodat de vleermuizen zich niet meer op hun gemak voelen en 'gedwongen' worden om te vertrekken;
- Voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop wordt een uitvliegcheck (controle in de avond) uitgevoerd om vast te stellen dat er geen exemplaren van Gewone dwergvleermuis in de bebouwing zijn achter gebleven. Worden uitvliegende vleermuizen waargenomen dan worden extra tochtgaten gemaakt, totdat de dieren uit eigen beweging zijn vertrokken (een tweede uitvliegcheck is dan noodzakelijk);
- Alle bovenstaande maatregelen vinden plaats in overleg met de uitvoerder en een vleermuisdeskundige van Ecogroen BV.

Broedvogels

Hoewel geen jaarrond beschermde vogelsoorten aanwezig zijn, dient wel rekening gehouden te worden met de overige (mogelijk) aanwezige broedvogels bij sloopwerkzaamheden. Zodoende dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli en voor een enkele soort - zoals Houtduif - tot in november. De werkzaamheden mogen alleen doorlopen tot of beginnen in het broedseizoen wanneer vooraf zeker is gesteld dat broedvogels ontbreken binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

8.2 Locatie maatregelen

Zie figuur 2.1 en bijlage 2.

8.3 Doel maatregelen

Het doel van de maatregelen is om zorgvuldig te handelen en de functionaliteit van het leefgebied van de aanwezige Gewone dwergvleermuizen te waarborgen.

8.4 Effectiviteit maatregelen

De beschreven voorzieningen en maatregelen voor Gewone dwergvleermuis zijn effectief gebleken bij vele sloop- en nieuwbouwprojecten in Nederland (zie Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis).

8.5 Afhankelijkheid van derden

De aanvrager is niet afhankelijk van derden. Sloop, ontwerp en nieuwbouw vindt plaats onder verantwoordelijkheid van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

8.6 Uitvoering maatregelen: monitoren

Tijdens en vooral voorafgaand aan de werkzaamheden zal ecologische begeleiding plaatsvinden door ter zake deskundigen. Tot dusver waren dat medewerkers van Ecogroen BV met een specialisme op het gebied van vleermuizen.

Om de werkzaamheid van de mitigatie te onderzoeken en te bewijzen wordt geadviseerd om een monitoringsonderzoek in te stellen. Door bijvoorbeeld ingemetselde verblijfplaatsen één jaar na oplevering éénmaal te onderzoeken op vleermuiskeutels kan eenvoudig worden vastgesteld of ze in gebruik zijn genomen.

Ecogroen BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (www.netwerkgroenebureaus.nl), de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en conformeert zich tevens aan de door het netwerk opgestelde gedragscode. Ecogroen BV heeft tevens van het voormalige Ministerie van EL&I een volledige ontheffing in gevolge artikel 75A van de Flora- en faunawet, voor de inventarisatie van beschermde planten en dieren in Nederland en het bezit en gebruik van diverse vangmiddelen (registratienummer FF/75A/2011/007).

Ons kenmerk
15046-a

Uw kenmerk
FF/75C/2016/0179.nac.an

Pagina
4 van 5

Zoals we in het projectplan hebben aangegeven zijn geen lokale trends beschikbaar. Wegens de verborgen levenswijze van deze gebouwbewonende soort, zijn vermoedelijk nergens in het land betrouwbare lokale trends beschikbaar. Op basis van de landelijke trends en het algemene voorkomen van de soort in Utrecht oordelen we echter dat de staat van instandhouding zeer waarschijnlijk 'gunstig' is.

Het plangebied omvat bovendien slechts een klein deel van het bebouwde oppervlak van Utrecht, waardoor ook maar een klein deel van het leefgebied van de lokale populatie aangetast wordt. Uit de inventarisatie blijkt eveneens dat het plangebied niet van groot belang is voor Gewone dwergvleermuis, gezien het aantal en de typen verblijfplaatsen die zijn aangetroffen. Er zijn bijvoorbeeld geen kraamkolonies aanwezig in de te slopen bebouwing. Bovendien zijn in de omgeving veel alternatieve locaties aanwezig zijn die gebruikt kunnen worden door Gewone dwergvleermuis. Om elk effect op Gewone dwergvleermuis te kunnen voorkomen worden maatregelen genomen waarmee wordt gezorgd voor permanente geschikte vervangende verblijfsruimte voor de aanwezige individuen. Er kan dan ook geconcludeerd worden dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is door de beoogde plannen.

7. U vraagt wanneer de permanente mitigatie functioneel is

Het nieuwe kantoorgebouw, en dus de permanente mitigatie in de vorm van potentiële verblijfplaatsen, is in december 2017 gereed.

8. U vraagt waarom we niet 20 respectievelijk 30 dagen tussen de onderzoeksronden naar paar- en kraamverblijven hebben aangehouden.

Zowel de soortenstandaard voor Gewone dwergvleermuis als het vleermuisprotocol hanteert als minimum tussenperiode voor beide onderzoeken 10 dagen. Met respectievelijk 20 en 18 dagen tussen het kraam- en paarverblijfplaatsonderzoek voldoet het onderzoek aan deze eis. De harde eis van 20 en 30 dagen kunnen wij niet terug vinden in beide documenten. Bovendien hebben wij, voor aanvang van het vleermuisonderzoek, beoordeeld dat in deze situatie een dergelijke optimale tussenperiode niet nodig was gezien de aard en potenties van het kantoorgebouw.

9. U vraagt of negatieve effecten op eventueel aanwezige Rosse vleermuis en Buizerd uitgesloten kunnen worden

Negatieve effecten op zowel Rosse vleermuis als Buizerd treden niet op. Voor een toelichting wordt verwezen naar onderstaande alinea's.

Rosse vleermuis

Het plangebied vormt beperkt foerageergebied voor Rosse vleermuis. Tijdens twee bezoeken zijn enkele foeragerende exemplaren verspreid in het gebied aangetroffen. Een vliegrouete of een vaste verblijfplaats is niet aangetroffen in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden en deze worden ook niet verwacht. Potentiële vaste verblijfplaatsen ontbreken namelijk in of in de directe nabijheid van het plangebied. Gezien de ligging in de bebouwde kom en verspreid liggende groenelementen, kan worden uitgesloten dat het plangebied onmisbaar is als vliegrouete of foerageergebied van Rosse vleermuis. In het plangebied en de omgeving blijven (ook in de toekomstige situatie) voldoende alternatieve (potentiële) vliegroutes en foerageergebieden voorhanden.